

der er rigtig mange gode grunde til at komme i gang med det her, og jeg glæder mig til, at de partier, der udtrykker åbenhed over for det, også vil være med til at støtte det her forslag, for vi ved, at det virker.

Men når alle de her tal om kriminalitet og andet er anført, så er der ikke nogen tvivl om, at det, der er det bærende, det, der er det vigtigste for os, som har fremsat det her forslag, for vores argumentation og for vores begrundelse for, at vi vil have det her forslag gennemført, simpelt hen er, at det redder menneskeliv. Det redder liv. Vi ved, at det vil redde en masse af de hårdest ramte stofmisbrugere, som ikke skal betragtes som forbrydere, men som syge mennesker, der har brug for behandling. Den behandling er tilgængelig, hvis der er politisk opbakning til det. Det er ikke forfærdelig meget anderledes, end når der bliver givet morfin som smertebehandling til patienter, som har vedvarende kroniske smerter.

Så tak for behandlingen, tak for åbningen, tak for støtten fra de partier, der har givet en forsigtig åbning til vores forslag. Jeg vil gerne takke for behandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op- hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 142:

Forslag til folketingsbeslutning om transsek-suelles/transkønnedes rettigheder.

Af Per Clausen (EL) og Line Barfod (EL).
(Fremsat 30/3 2007).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Enhedslisten opfordrer med dette forslag regeringen til at fremsætte lovforslag med det formål at sikre transseksexuelles rettigheder. Der er en række forslag på tværs af forskellige ressourter, noget på familie- og forbrugerministerens område, noget på justitsministerens område og noget på mit. Og jeg skal vende tilbage til det.

I begrundelsen for forslaget har Enhedslisten anført, at ethvert menneske selv har ret til at definere sin kønsidentitet. Enhedslisten mener, at køn såvel som klasse, race, etnicitet osv. er sociale kategorier, der tjener til at skabe og fastholde ulighed.

Må jeg ikke starte med at slå fast, at jeg ikke helt deler forslagsstillernes opfattelse. Køn er i mit verdensbillede en medfødt omstændighed. Den kan ganske vist ændres ved en kønsskifteoperation, og lovgivningen er også indrettet med dette som udgangspunkt.

Derfor er det i dag sådan, at når en person har gennemgået en kønsskifteoperation, vil den pågældende blive tildelt et nyt personnummer med korrekt kønsangivelse – lige/ulige i de sidste cifre i forhold til kønnet – ligesom den pågældende kan tage et nyt fornavn svarende til det køn, den pågældende har erhvervet ved operationen. Vedkommende har desuden mulighed for at få udstedt pas, kørekort, fødselsattest og lignende legitimationsdokumenter med sit nye køn, nye navn og nye personnummer.

Enhedslistens forslag om, at myndige selv skal kunne bestemme deres fornavn uden hensyn til deres køn, og at myndige selv skal kunne bestemme, hvilken kønsidentitet deres personnummer og pas skal udtrykke, uanset køn, har altså i realiteten betydning for personer, som er transseksexuelle, men som ikke har gennemgået en kønsskifteoperation.

Med hensyn til forslaget om selv frit at kunne vælge fornavn – det er familieministerens res-sort – kan jeg sige, at udgangspunktet i navne-lovgivningen er, at man ved fornavnet skal kunne skelne imellem kønnene. Baggrunden for reg-len er, at et fornavn ikke skal kunne være til ulempe for den pågældende. Med reglen varetages bl.a. det særlige hensyn, som må tages til børn, som ikke unødigt skal udsættes for drillerier. Denne hovedregel ønsker regeringen derfor ikke at ændre.

Hensynet til transseksuelle er tilgodeset med reglerne, der giver mulighed for, at transseksuelle kan tage et fornavn, der betegner det modsatte køn. Denne mulighed gælder for personer, der er erklæret transseksuelle af Sexologisk Klinik på Rigshospitalet. Det er en ordning, der har fungeret som en forsøgsordning siden 2002, og som blev gjort permanent med virkning fra den 1. april sidste år, altså den 1. april 2006.

Det er efter forbruger- og familieministerens og dermed altså regeringens opfattelse en fornuftig løsning på det behov, som transseksuelle helt naturligt kan have, og en løsning, som samtidig respekterer behovet for, at man som udgangspunkt kan skelne kønnet på baggrund af fornavnet. Derfor ser regeringen ikke behov for at ændre disse regler.

Enhedslisten foreslår desuden, at myndige personer selv skal kunne bestemme, hvilken kønsidentitet deres personnummer skal udtrykke. Bemærkningerne til beslutningsforslaget indeholder et forslag om, at personnumre slet ikke bør indeholde kønsangivelser. Det fremgår således, at forslagsstillerne finder, at kønsangivelsen helt skal udelades af nyfødtes personnumre, og at det, indtil den ordning fuldt ud er gennemført, bør være nemt for alle at skifte personnummerets sidste ciffer.

Det fremgår ikke, om forslagsstillerne også finder, at kønsangivelsen fuldstændig bør udgå af dataindholdet i Det Centrale Personregister. Det kunne måske være et naturligt videre skridt, at man slet ikke skal kunne dokumentere sit køn.

Jeg vil gerne knytte nogle bemærkninger til den nuværende ordning med hensyn til kønsangivelse i personnummeret og i Det Centrale Personregister som sådan. Efter den gældende ordning består personnummeret af ti cifre, hvoraf det tiende og sidste ciffer angiver personens køn. Vi kan det vel alle på ryggen: ulige cifre tildeles mænd, lige cifre tildeles kvinder. Kønsangivelsen indgår endvidere som en del af dataindholdet i Det Centrale Personregister, som registres for alle personer, der er tildelt et personnummer på grundlag af bl.a. bopælsregistreringen.

CPR har karakter af et grundregister, som altid skal være korrekt, og oplysningerne i CPR skal være i overensstemmelse med de grundregistrerede myndigheders oplysninger, f.eks. ministerialbogen. Kravet om overensstemmelse med registreringen i ministerialbogen er uomgængeligt. Personnummeret og CPR som sådan

indeholder nogle grunddata, som er et væsentligt element i Danmarks administrative infrastruktur til sikring af en effektiv informationsudveksling og en sammenhængende offentlig sektor, når det drejer sig om behandling af personoplysninger.

Kl. 13.10

Så en ordning, hvor man selv vælger, hvilket køn man ønsker at angive i personnummeret, henholdsvis i CPR's dataindhold, vil ikke være i overensstemmelse med kravet om, at personnummeret og CPR som sådan skal indeholde korrekte grunddata. Det er jo hele den grundlæggende tanke med CPR. Derfor kan det sidste ciffer i personnummeret også først ændres, når en person har afsluttet et kønsskifte og som sådan altså skiftet køn.

Personnummeret og CPR er i mange sammenhænge grundlaget for offentlig myndighedsudøvelse, og som forslagsstillerne selv er inde på, tillægges kønnet i forskellige sammenhænge betydning i lovgivningen. Lad mig blot som eksempel på det uholdbare ved det foreslåede frie valg med hensyn til kønsangivelse i CPR-nummeret og i personnummeret i CPR som sådan nævne, at det ville indebære, at også mænd ville blive indkaldt til mammografiscreening, til forebyggelse og tidlig behandling af brystkræft og forebyggende undersøgelser af eksempelvis livmoderhalskræft.

Som et andet eksempel kan nævnes indkaldelse til aftjening af værnepligt, hvor det som bekendt forholder sig sådan, at kun mænd er undergivet værnepligt, og de indkaldes så, og der bruges grunddata. Konklusionen er altså, at det ikke giver mening at udelade kønsangivelse fra personnummeret eller fra CPR som sådan.

Så er der passene, hvor jeg kan tilføje, at kønsangivelsen skal tjene som identifikation af pasindehaverens biologiske køn, og kønsangivelsen i passet, der angives med F eller M, skal være i overensstemmelse med den kønsangivelse, der følger personnummeret, ellers vil det kunne give anledning til problemer ved paskontrollen.

Enhedslisten foreslår også, at en myndig person efter en grundig vejledning selv skal kunne vælge at gennemgå en kønsskifteoperation i offentligt regi. Efter reglerne i sundhedsloven kan en person få tilladelse til kastration med henblik på kønsskifte, hvis ansøgerens kønsdrift medfører betydelige sjælelige lidelser eller social forringelse. Indgrebet kræver i det aktuelle tilfælde en tilladelse fra Sundhedsstyrelsen, og en tilladelse

delse forudsætter i praksis, at ansøgeren har været igennem et observationsforløb, der typisk strækker sig over mindst 2 år. Til grund for Sundhedsstyrelsens vurdering indgår bl.a. oplysninger om den pågældendes sociale forhold, legemlige sygdomme, medicinforbrug, alkoholforbrug og psykiske tilstand.

Når der stilles et sådant krav om, at kønsskifte kun foretages med Sundhedsstyrelsens tilladelse, er det, fordi der er tale om et indgreb, hvor kønskirterne permanent fjernes. Der er altså tale om et ganske omfattende og irreversibelt indgreb, og derfor er der i særlig grad behov for, inden indgrebet foretages, at sikre, at ansøgerens ønske er vedholdende, og at ansøgeren fuldt ud kan overskue konsekvenserne af indgrebet. Jeg synes, at den procedure, der er tilrettelagt for at sikre dette, er både menneskeligt og fagligt forsvarlig, hvorimod det efter min opfattelse selv med en grundig vejledning ville være uforsvarligt at åbne mulighed for, at man uden tilladelse fra styrelsens side kan få foretaget en kønsskifteoperation.

Det sidste konkrete forslag, som Enhedslisten har fremsat, er, at alle mennesker uanset køn og uanset seksuel orientering skal have de samme muligheder for at adoptere børn. Hertil kan jeg sige, at det ikke i adoptionslovgivningen er sådan, at der stilles krav til hverken ansøgerens køn eller til ansøgerens seksuelle orientering. Det er efter adoptionsloven et krav, at en eventuel adoption er til gavn for barnet. Der stilles derfor ved godkendelse af adoptanter krav til forskellige objektive forhold, f.eks. krav til ansøgerens alder, krav til ansøgerens helbred, krav til ansøgerens sociale forhold og strafforhold. Der stilles også krav om, at ansøgeren efter en individuel vurdering kan anses for egnet som adoptant. Transseksualitet er ikke en afslagsgrund i forbindelse med adoption. Det gælder, uanset om den transseksuelle søger alene eller sammen med en partner.

Regeringen kan derfor af de grunde, jeg her har nævnt og gjort en del ud af at folde ud, ikke støtte beslutningsforslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er lige et enkelt spørgsmål fra hr. Per Clausen.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg har to spørgsmål til ministeren. Det første er, at ministeren siger, at han opfatter køn som en

biologisk given ting. Det har ministeren jo lov til at gøre. Det er et helt legalt synspunkt. Men synes ministeren ikke, det er tvivlsomt, at man indretter lovgivningssynspunktet med udgangspunkt i ministerens opfattelse af køn og dermed underkender alle andre opfattelser af køn?

Det andet spørgsmål til ministeren er: Hørte jeg rigtigt, at en liberal indenrigs- og sundhedsminister siger, at det vil være helt uforsvarligt at overlade til mennesker selv at træffe en afgørelse om, hvorvidt de skal gennemgå en kønsskifteoperation eller ej? Er det en liberal ministers bud på den problemstilling, nemlig at det er uforsvarligt at lade mennesker selv træffe de afgørelser?

Kl. 13.15

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Hr. Per Clausen kan selvfølgelig have en pointe i, at hvis det alene var mig, der havde en opfattelse af, at køn er bestemt ved fødslen og biologisk kan konstateres ved anatomiske studier, så kunne man selvfølgelig diskutere, om man skulle lægge det til grund for lovgivningen. Men jeg har en meget, meget stærk opfattelse af, at jeg ikke står helt alene med det synspunkt, og jeg må jo konstatere, at landets lovgivning på alle måder er bygget på det synspunkt.

Det er sådan set hr. Per Clausen og Enhedslisten, og hvem der måtte bakke op bag dette spændende forslag, som ændrer udgangspunkt, og ikke mig. Det er også bevæggrundene for, at vi har en særlig proces, hvis folk skal undergå en operation. Men der er jo ingen grund til at gentage mine argumenter.

Så har jeg slet ikke været inde i nogen overvejelser omkring det servicemæssige aspekt i en situation, hvor vi i øvrigt har et sundhedsvæsen, der er under pres for at gøre syge mennesker raske; om man der bare sådan fuldstændig ukritisk skal kunne selvvisitere sig til kønsskifteoperation. Men det er en helt anden diskussion.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg har godt bemærket, at ministeren bliver vældig prioriteringsbevidst, når det handler om lesebiskes mulighed for at blive insemineret og selvfølgelig også i det her tilfælde. Det er bemærkelsesværdigt, for en liberal minister nærer jo ikke nogen fordomme.

Men det, jeg bare vil spørge ministeren om, er, om ministeren mener, det er rimeligt, at en opfattelse af køn, som et flertal af befolkningen har – lad os bare tage det udgangspunkt – skal bruges til at bringe mennesker, der har en anden opfattelse af det, i den situation, at de bliver nødt til at leve med et navn, de ikke ønsker at have, fordi de faktisk har den opfattelse, at de tilhører et andet køn end det, ministeren har bestemt dem til at tilhøre.

Kan ministeren ikke godt forstå, at nogen kan opfatte det synspunkt som værende i strid med Venstres grundlæggende frihedsbegreber, hvor enhver ligesom er herre over sit eget liv, og de liberale grundprincipper, der også plejer at præge Venstre, i hvert fald når man holder festtaler på grundlovsdag?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg har et frihedssyn. Jeg er stolt af at leve i et samfund, hvor vi åbner op for de her behandlingsformer, endvidere betalt af hele fællesskabet. Det vil man ikke kunne genfinde i alle lande over hele kloden. Jeg synes også, at vi har et meget fleksibelt regelsæt, der gør, at hvis man som ikkekønsopereret transseksuel føler, at man vil have et navn, der afspejler den kønsopfattelse, man selv har, så lader det sig også gøre. Der er sådan set ikke nogen alvorlig problemstilling her.

Jeg anførte meget sagligt nogle grunde til, hvorfor vi ikke kan gå ind i forslagene her; fordi det f.eks. forekommer mig som en absurditet, at transseksuelle, der altså biologisk er mænd, skal indkaldes til screeningsprogrammer, for nu bare at give et konkret eksempel på det.

Så spørgsmålet er, om det ikke er hr. Per Clausen, der er fordomsfuld, for jeg kan sagtens abstrahere fra, at en transseksuel kan have et cpr-nummer, der slutter med et lige ciffer, selv om vedkommende altså kønsbestemmer sig selv som mand.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er vist ikke flere, der ønsker at spørge om noget. Tak til ministeren. Så er det fru Marion Pedersen som ordfører.

Marion Pedersen (V):

Venstre er et liberalt parti med base i frihed til den enkelte, og derfor vil vi gerne sikre, at der er plads til alle, uanset køn, alder og seksuel orien-

tering. Vi er altid åbne for nye forslag, som måtte forbedre forholdene for minoritetsgrupper, men vi mener ikke, at dette forslag tilbyder forbedringer, og kan derfor ikke stemme for det.

Lad mig give et par eksempler. Forslagsstillerne mener, at myndige personer selv skal kunne bestemme fornavn uden hensyn til deres køn. Hvis dette blev gennemført, kunne vi altså risikere mænd med kvindenavne og kvinder med mandenavne. Det ville give en oplagt mulighed for forviklinger, og det vil Venstre ikke være med til.

Samtidig foreslår forslagsstillerne, at myndige personer selv skal kunne bestemme, hvilken konsidentitet deres personnummer skal udtrykke. Hvis det bliver gennemført, trækker vi så at sige tæppet væk under vores CPR-register, som en stor del af vores samfund bygger på.

CPR-registeret er jo netop årsagen til, at sygehusvæsenet og andre offentlige myndigheder kan tilbyde den korrekte hjælp til den rigtige person. Der bliver f.eks. heldigvis flere og flere sygdomsforebyggende undersøgelser, som kan tilbydes befolkningen, men det vil blive fuldstændig uoverskueligt at indkalde til de undersøgelser, hvis myndighederne ikke kender kønet på den, de sender indkaldelsen til.

Kl. 13.20

Samtidig er CPR-registeret en stor hjælp i det sikkerhedsmæssige arbejde, f.eks. det arbejde, som foregår i lufthavnene. Og Venstre mener, at vi ved at tillade, at alle selv kan bestemme deres personnummer, besværliggør sikkerhedspersonalets arbejde, og at det vil kunne føre til mange og lange diskussioner.

Forslagsstillerne foreslår også, at myndige personer selv skal kunne vælge at gennemgå en kønsskifteoperation i offentligt regi uden om Sundhedsstyrelsen. I dag er det, som ministeren også sagde, sådan, at vedkommende, som ønsker en kønsskifteoperation, har været igennem et observationsforløb sammen med Sundhedsstyrelsen, så parterne er sikre på, at operation er det helt rigtige at gøre. I denne forbindelse nyder patienten gavn af Sundhedsstyrelsens erfaring og ekspertise på området, en erfaring, som patienten naturligvis på ingen måde selv kan have. Derfor mener Venstre, det er uforsvarligt at tillade, at disse beslutninger træffes uden om Sundhedsstyrelsen.

For kort at kommentere forslagets sidste del om, at alle uanset køn og seksuel orientering skal have samme mulighed for at adoptere børn, vil jeg sige, at det – som ministeren også allerede

har sagt – er sådan, at dette ikke *alene* giver grund til afslag i adoptionslovgivningen.

Som sagt i starten af min ordførertale kan Venstre ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu er Enhedslisten jo ikke et parti, der er uimodtageligt for i en debat at udvikle vores synspunkter, så det ville vi sådan set være meget indstillet på i den her sag – for at opnå bare *nogle* resultater.

Men der er i hvert fald to ting, jeg ikke helt forstår ved fru Marion Pedersens indlæg.

Det første er, at det skulle give anledning til unødvendig forvirring, hvis mennesker fik mulighed for at tage det navn, de ønskede. Vi må jo gå ud fra – det tror jeg faktisk godt at vi kan gå ud fra – at mennesker, der ønsker at erstatte et traditionelt mandenavn med et kvindenavn, gør det, fordi de ønsker at fremstå som kvinder i offentligheden, og derfor ikke vækker nogen forvirring. Hvorfor er det ikke noget, folk selv kan afgøre, i stedet for at det er noget, de skal søge om?

Det andet er, at når nu myndighederne i Danmark når frem til, at folk ikke skal have gennemført en kønsskifteoperation, på trods af at de selv stadig er overbeviste om det, så sker der jo det, at de, der har råd, tager til Thailand eller andre steder og får foretaget den. Mener fru Marion Pedersen virkelig, at det er mere forsvarligt, end at vi giver muligheden i Danmark for dem, der fastholder, at de ønsker det?

(Kort bemærkning).

Marion Pedersen (V):

Jamen når jeg taler om, at der kan blive forviklinger, er det jo ikke hos vedkommende selv; det er klart. Hvis vedkommende definerer sig selv som henholdsvis mand eller kvinde, er det ikke den vej rundt, jeg tror der bliver forviklinger, men i forhold til alle andre mennesker. Det er jo også muligt at tage et navn, som i princippet dækker både mande- og kvindesiden, så det synes jeg sagtens man kan gøre i stedet for. Jeg tænker på, at når man skriver eller kommunikerer med andre, med offentlige myndigheder og hvem som helst ellers, kan det være et problem, hvis man har et kvindenavn og reelt er en mand.

Med hensyn til kønsskifteoperationen synes jeg stadig væk, at man bør have den ekspertise. Det er klart, at nogle altid vil kunne betale sig fra at tage et andet sted hen, men det synes jeg

er en dårlig idé, hvis man taler mod bedre vidende.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det, der er problemet med hensyn til det sidste, er jo, at fru Marion Pedersen når frem til, at om det virkelig er et dybtfølt ønske af tilpas stor lødighed, en person har, er det ikke vedkommende selv der afgør, men myndighederne der afgør, og det har jeg faktisk meget, meget svært ved at se skulle være sammenhængende med et liberalt grundsynspunkt.

Til det om navnet: Jamen vi har jo at gøre med mennesker, som meget klart og meget bevidst, måske endda mere bevidst, end vi andre er omkring vores køn, ønsker at sende et signal om, at de tilhører et bestemt køn. Det er da i virkeligheden til alles fordel efter min opfattelse, hvis de får den mulighed, for så behøver der ikke at opstå nogen misforståelser.

(Kort bemærkning).

Marion Pedersen (V):

Hr. Per Clausen kan have ret i, at man selvfølgelig ikke begynder sådan en proces uden at have et dybtfølt ønske om at få et andet køn. Det tror jeg ikke på nogen som helst måde. Men alligevel sidder man jo altså ikke inde med den lægefaglige viden, som gør, at man dybest set ved, hvad der sker med kroppen, når der bliver foretaget den slags operationer, som jo er virkelig indgribende i personens krop, og derfor synes jeg stadig væk, at man bør have den ekspertise. Det er rigtigt, at der så er nogle, der kan tage til udlandet og betale sig fra det, men det kan vi jo ikke lovgive imod. Vi har jo fri bevægelighed over grænserne.

Kl. 13.25

Jeg må sige, at jeg stadig væk ikke er enig i det med navnet, for det vil kunne give forviklinger i forhold til andre mennesker, uanset at vedkommende selv føler sig som henholdsvis mand eller kvinde.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til ordføreren og beder den næste ordfører, fru Lene Hansen, om at komme på tælerstolen.

Lene Hansen (S):

Vi står med et beslutningsforslag, som tager fat i et forsømt og tabubelagt emne. Netop derfor skal der herfra lyde megen ros til Enhedslisten

for at sætte fokus på transseksuelles rettigheder og situation i det danske samfund.

Vi i Socialdemokratiet har nedsat en arbejdsgruppe netop ud fra ønsket om på den mest seriøse måde at finde de rigtige svar på de problemer, Enhedslistens forslag berører. Jeg håber, at vi i dag starter en åben og fordomsfri debat, hvor især de berørte selv vil deltage.

Når man taler med repræsentanter fra miljøet, er der én ting, der overskygger alt andet, og det er følelsen af, at det danske system slet ikke er gearet til at håndtere mennesker, der er transseksuelle og dermed født med en identitetsforstyrrelse. Det er ærligt talt sørgeligt, især i betragtning af at Danmark som det første land i verden tilbød kønsskifteoperation så langt tilbage som i 1952. Siden er udviklingen på dette område nærmest gået i stå.

Transseksuelle tilhører ikke – som nogle tror – en seksuel minoritet og lider heller ikke af psykiske lidelser, men det drejer sig om et fysisk problem, der kan have alvorlige sociale og psykiske bivirkninger.

I Socialdemokratiet respekterer vi, at disse medborgere har ret til at vælge en krop, der passer til deres køn, og få en kønsbekræftende operation. Vi vil gerne lette deres situation og rydde de problemer og fordomme, de møder i hverdagen, af vejen. Af respekt for disse mennesker er det vigtigt, at vi i Folketinget tager emnet op helt fra bunden, inden vi vedtager nogen af de foreslåede tiltag. Der er behov for en samling af viden på området, og her må vi have såvel indenrigs- og sundhedsministeren som justitsministeren på banen.

Som nævnt i indledningen har vi i Socialdemokratiet længe arbejdet med disse spørgsmål, og vi håber, at Enhedslistens forslag kan blive startskuddet til et grundigt lovforberedende arbejde frem mod en samlet dansk lovgivning, der kan styrke de transseksuelles retsstilling og respekten for dem som gruppe.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører bliver fru Birthe Skaarup.

Birthe Skaarup (DF):

Forslaget fra Enhedslisten synes vi er lidt vidtgående. Det har under alle omstændigheder nogle konsekvenser, som efter Dansk Folkepartis vurdering nøje bør undersøges. Vi kan da i hvert fald spørge lidt ind til det i udvalget.

Vi er udmærket klar over, at der er mennesker i dette samfund, som føler, at de ikke kan identificere sig med det køn, de er født med, og at det har nogle konsekvenser for deres livsførelse både med hensyn til arbejde, familie og øvrige omgivelser.

Vi har da også tidligere i Folketingets Sundhedsudvalg haft foretræde af transseksuelle, og de har redegjort for, at de måske synes, at vi i Danmark ikke er hurtige nok og ikke har en klar udmelding på det her område.

Jeg synes, at vi her i Danmark har nogle klare retningslinjer for tildeling af cpr-numre, nemlig kønnet. Og såfremt man har mulighed for en kønsskifteoperation, kan man også ansøge om at få ændret sit cpr-nummer, hvilket vi i Dansk Folkeparti synes er helt fair i forhold til den eksisterende tildeling af kønsopdelte personnumre.

Kl. 13.30

Når Enhedslisten har den opfattelse af cpr-nummer-tildelingen, tror jeg, det hænger sammen med indstillingen til, at det ikke bør være et krav, at kirurgiske forandringer af kønnet skal ligge til grund for, at man kan skifte cpr-nummer.

Andre har været inde på noget af det samme i forbindelse med navneloven, hvoraf det fremgår, at et fornavn ikke må betegne det modsatte køn i forhold til den, der bærer navnet. Men der er også nogle undtagelser, hvor Rigshospitalets Sexologiske Klinik vurderer, om vedkommende er transseksuel, og såfremt der er tvivl, kan man indhente en yderligere udtalelse fra Retslægerådet.

På pasområdet er det jo også sådan, at det skal angives, hvilket biologisk køn man er, og andre har også tidligere været inde på, at såfremt man har fået en medicinsk kastration, men ikke fået foretaget et kønsmodificerende indgreb, er det altså det biologiske køn, der bestemmer, hvad der skal stå i passet. Derimod gælder der andre regler for tildelingen af personnumre, som først kan ændres, når en kønsskifteoperation er afsluttet.

Det er blot for at sætte tingene lidt i perspektiv og på plads i den her debat.

Sådan som vi har forstået det i Dansk Folkeparti, skal der grundige undersøgelser og samtaler og forberedelser til, før man fra det offentlige side giver tilladelse til en kønsskifteoperation, og det bifalder vi også. Det er en alvorlig sag at få foretaget en sådan operation, og der er, har vi hørt, nogle, der har fortrudt, og derfor synes jeg, at grundighed er helt i orden. Det skal i

hvert tilfælde være et meget stort ønske, for der er jo ikke mange fortrydelsesmuligheder.

Vi ved også, at der er flere, der har ønsket en kønskifteoperation så inderligt, at de, fordi man ikke har villet udføre den i Danmark, har betalt af egen lomme og fået foretaget denne operation i udlandet.

Dansk Folkeparti har ikke noget imod, at vi i udvalgsbehandlingen prøver at belyse nogle af de problemstillinger, der er rejst her i dag, for måske at se sagen i et lidt andet perspektiv. Men jeg synes som sagt, og det har vi diskuteret i vort parti, at den lovgivning, der er på det her område med tildeling af personnummer, pas og sundhedskort, er udmærket.

Som sagt kan vi godt se, at det ikke er et helt nemt område, og det er også det, jeg prøver på at give udtryk for her i dag.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg synes sådan set, det er meget sympatisk, at fru Birthe Skaarup fra Dansk Folkeparti giver udtryk for en søgende holdning i forhold til den her problemstilling; det tror jeg den fortjener. Jeg vil så bare stille fru Birthe Skaarup to spørgsmål.

Det ene er, om jeg skal forstå det, fru Birthe Skaarup siger, på den måde, at Dansk Folkeparti sådan set er indstillet på at gå ind i det her arbejde med det udgangspunkt, at man gerne vil forsøge at give transseksuelle nogle flere rettigheder, end de har i dag – at det ligesom er udgangspunktet, at det vil man gerne.

Det andet, jeg vil spørge fru Birthe Skaarup om, er, om Dansk Folkeparti har overvejet, at de sådan meget bastante krav om, at man for at kunne få et cpr-nummer skal have gennemført en operation, måske faktisk kan føre til – meget mod, hvad der er vores hensigt – at mennesker, som meget gerne vil skifte køn, men for hvem den fysiske forandring måske ikke er den afgørende, så vil insistere på at få foretaget en kønskifteoperation for at få en nyt cpr-nummer, og at vi derfor i virkeligheden får flere operationer end nødvendigt.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Nej, jeg gav sådan set udtryk for, at den lovgivning, vi har på de her tre områder, cpr-nummer, pas og sundhedskort, synes jeg er udmærket. I forhold til de regler, der er i navneloven, er der, hvis man gerne vil have et anderledes navn, der måske passer lidt mere til det køn, man gerne vil

være, mulighed for det, for der er jo nogle fornavne, der både kan bruges af mænd og kvinder. Så jeg synes, den lovgivning er udmærket.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Men så må vi vel også konstatere, at Dansk Folkepartis forståelse for, at der er et problem på det her område, ikke fører til en vilje til at forandre noget. Så forståelsen kan vi ikke bruge til så meget andet, end at det jo altid er rart, at der er forståelse for, at der er et problem. For realiteten er, at Dansk Folkeparti ikke ønsker at lave noget om i forhold til den lovgivning, som Enhedslistens beslutningsforslag forholder sig til.

Kl. 13.35

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Nej, men når hr. Per Clausen rejser de her problemstillinger, er det jo ud fra, at Enhedslisten synes, der er noget galt med den her lovgivning. Vi synes, at den er udmærket, men det kan da godt være, at man kan gøre sig nogle overvejelser om nogle af de her ting, og det, jeg prøver at give udtryk for her i dag, er, at det kan man jo spørge ind til i udvalgsbehandlingen.

Det er overhovedet ikke, fordi jeg søger en anden holdning. Vi har en holdning til det her, for vi synes, den lovgivning og den procedure, der er på det her område, er udmærket, men hvis der er nogle problemstillinger, der kan belyse nogle ting på en måske lidt anderledes måde, så vi ser dem i et lidt anderledes lys, har vi ikke noget imod i udvalgsbehandlingen at gå ind og stille nogle spørgsmål omkring det her.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

Vi støtter ikke forslaget fra Enhedslisten vedrørende transseksexuelle rettigheder, men der skal ikke være tvivl om, at i Det Konservative Folkeparti mener vi, at mennesker som udgangspunkt naturligvis skal have mulighed for at leve netop det liv, som de ønsker, og det gælder selvfølgelig også mennesker, der er transseksexuelle.

Vi kan dog ikke bakke op om forslaget, og det er der flere grunde til. For det første er transseksexuelle allerede nu sikret en ret til at antage et fornavn, der normalt betegner det andet køn, uan-

set navnelovens udgangspunkt om det modsatte.

For det andet støtter vi ikke forslaget, fordi det forholder sig sådan i dag, at personer, der gennemgår en kønsskifteoperation, tildeles et nyt personnummer, så snart ministeriets cpr-kontor fra Sundhedsstyrelsen orienteres om, at kønsskiftet er fuldført.

For det tredje finder vi det ikke hensigtsmæssigt, at man som transseksuel selv fuldstændig kan bestemme, hvilken identitet passet skal udtrykke, dels fordi kønsangivelsen i passet sker i overensstemmelse med internationale standarder, og dels fordi kønsangivelsen efter politiets opfattelse skal tjene som identifikation for det biologiske køn.

For det fjerde finder vi Konservative, at reglerne og procedureerne om kønsskifte, som Sundhedsstyrelsen giver tilladelse til, efter at ansøgeren som regel har gennemgået et observationsforløb, som udgangspunkt er hensigtsmæssige.

Endelig vil jeg i forbindelse med transseksuelles mulighed for at adoptere børn lige fremhæve, at den enkeltes transseksualitet ikke burde kunne begrunde et afslag på godkendelse som adoptant, sådan som reglerne er udformet i dag.

Med de ord afviser vi Konservative altså forslaget fra Enhedslisten, men vi er selvfølgelig også indstillet på at give forslaget en ordentlig behandling i udvalget.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg skal sige, at jeg da er glad for den vilje, der er fra flere forskellige partiers side til at lade det her blive udsat for en grundig og ordentlig behandling i udvalget, for det tror jeg under alle omstændigheder er en god idé.

Men der er en enkelt ting ved fru Helle Sjelles synspunkt, jeg ikke helt forstår. Fru Helle Sjelle startede jo meget flot med at sige, at Det Konservative Folkeparti ønsker, at ethvert menneske skal kunne indrette sig på den måde, man ønsker at indrette sig på, og leve det liv, som man selv ønsker at leve. Men hvordan harmonerer det med, at den transseksuelle ikke selv har det afgørende ord i forhold til at få foretaget en kønsskifteoperation, og at den transseksuelle, som så ikke kan få foretaget en kønsskifteoperation, fordi myndighederne mener, at ønsket ikke er overbevisende nok, heller ikke kan få ændret sit cpr-nummer? Jeg kan ikke helt forstå, hvordan det hænger sammen med, at den enkelte

menneske skal have størst mulige muligheder for at indrette sit liv, som man selv ønsker det.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jamen der er jo også nogle begrænsninger, og det er netop de begrænsninger – eller man kan kalde det vanskeligheder – som jeg nævner her. Der er vanskeligheder ved, at folk fejlagtigt gennemgår en kønsskifteoperation f.eks., og det er naturligvis derfor, der er et vist forløb, som vedkommende skal gennemgå først. Der er også i forhold til cpr-numre regler for, hvem der kan få hvilke cpr-numre, og det er jo også nogle af de ting, som der er andre medlemmer her i Folketinget der har været inde på i dag.

Men det er selvfølgelig en balancegang, og det er jo også derfor, jeg synes, det er væsentligt at give udtryk for, at det altså ikke er, fordi vi ønsker, at de transseksuelle ikke skal have mulighed for at leve deres liv, som de nu synes at det bør leves, men det er en balance, for der er altså nogle ting, som samfundet i den her sammenhæng har svært ved at håndtere på anden måde – i hvert fald sådan som jeg ser det, og som ministeren bl.a. også gav udtryk for.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg kan sådan set sagtens forstå, at det kan være vanskeligt at håndtere det her. En af udfordringerne i det her er jo, at man skal forstå nogle ting, som måske kan være lidt vanskelige at forstå. Men jeg vil gerne spørge fru Helle Sjelle, om hun så er indstillet på i det mindste at se på, hvad der faktisk sker i den visitationsproces, der er nu, hvor i hvert fald *nogle* transseksuelle meget klart giver udtryk for, at de oplever en meget negativ holdning fra myndighedernes side i forhold til at tillade en operation, i stedet for – kan man sige – at det handler om at sikre, at det sker på et afklaret grundlag.

Kl. 13.40

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg synes da, det er relevant, at vi får gennemgå et forskellige elementer og gerne for min skyld under udvalgsarbejdet. Jeg synes da, det er væsentligt, at der er et ordentligt grundlag for, at det, f.eks. når man skifter køn, er ud fra en meget velovervejet begrundelse og ikke på grund af, at der er en meget negativ indstilling fra et sundhedspersonale.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke flere spørgsmål. Jeg siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Lone Dybkjær.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne takke Enhedslisten for at bringe det her forslag op, og jeg synes, det er rigtigt at sige, at vi skal forsøge at give alle lige muligheder. Det er i hvert fald De Radikales indfaldsvinkel. Jeg synes specielt, det er godt, at man bringer det op, for så har vi en lejlighed til at få diskuteret det her spørgsmål også i et udvalgsarbejde. Vi får lejlighed til at samle op på forskellige erfaringer og får mere viden om det her område.

Jeg vil godt lige komme ind på de fire forslag, der ligger her i forslaget til folketingsbeslutning.

Det første er, om myndige menneskers selv skal kunne bestemme deres fornavn. Det synes jeg sådan set er en meget god idé. Jeg synes ikke, det er så entydigt, om et fornavn er et han- eller et hunkønsnavn. Man skal i hvert fald ikke snakke længe med f.eks. nogen fra Norge, for man finder ud af, at nogle af de navne, vi betegner som kvindenavne, jo er mandenavne i Norge, og at de stort set udtales på samme måde. Så jeg synes ikke, det er særlig entydigt, om et fornavn dækker det ene eller det andet, og jeg synes, at man kan være helt afslappet over for det.

Når det drejer sig om pas og cpr-nummer og om, hvorvidt man skal afskaffe det, så hører jeg jo til dem, der mener, at det er utrolig praktisk, at vi har et kønsopdelt CPR-register, det må jeg sige. Det er, fordi jeg mener, det er den eneste mulighed, vi har for at afdække, hvilke forskelle der er på mænd og kvinder i Danmark, når det drejer sig om de reelle livsforløb. Her tænker jeg selvfølgelig også på noget så kontant som indkomstforhold, pensionsforhold, og hvad ved jeg. Der tror jeg altså, at cpr-nummeret er en god ting. Det er klart, at der skal være et skift af cpr-nummer, hvis der er en kønsskifteoperation, men det er jo også muligt allerede i dag.

Så er der det med, at man selv skal kunne bestemme, om man vil gennemgå en kønsskifteoperation eller ej, eller hvor mange processer man skal igennem inden da. Der synes jeg jo, at det er interessant med den liberale minister, der alligevel er meget forsigtig på det her område, for at sige det pænt, og jeg vil godt – det kunne vi jo bede om i udvalget – have statsministerens første nytårstale over, for der forstod jeg at han meget klart sagde, at han ikke var særlig meget tilhænger af eksperter i det hele taget, men han

var i hvert fald ikke tilhænger af eksperter, når det gjaldt vores eget liv. Han sagde: Vi er alle sammen eksperter i vores eget liv.

Det er en formulering, som jeg synes vi skal få over, for den sagde for mig, at det var et brud med noget af det myndighedsoverformynderi og overdommeri, som jeg synes vi godt kan gå ind i, og som jeg i øvrigt i andre sammenhænge godt kan mene vi har for meget af. Så jeg synes, at det er noget, vi skal diskutere, men jeg er da også enig i, at det ikke bare er noget, man griber til, for en kønsskifteoperation er selvfølgelig en meget alvorlig ting.

Så er der spørgsmålet om adoption. Ministeren siger, at det kan man i forvejen. Det, jeg synes er problemet med det her med adoption, er, hvordan den transseksuelle opfatter sig selv. For der er jo nogle, der opfatter transseksualitet som en lidelse, og hvis der er tale om en lidelse, må man sige, at det næppe er forsvarligt at tillade en adoption. Så der synes jeg, at man skal gå lidt mere ind i, hvad de faktiske forhold i jernindustrien – eller hjerneindustrien – er på det her område. Hvad er det? Er det en lidelse, er det ikke en lidelse, og hvordan opfatter den enkelte sig selv? Men da der er en lovgivning, efter hvilken man kan adoptere, så er det jo det, og så er der jo i og for sig ikke så meget at diskutere, men jeg synes godt, at man kan spørge sig selv, om den transseksuelle, hvis vedkommende virkelig ikke er veltilpas, så måske heller ikke er på det rigtige sted til at få et barn.

Kl. 13.45

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Disse var ordene. Der er ingen spørgsmål. Jeg siger tak til ordføreren, og den næste er hr. Kamal Qureshi.

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil gerne starte med at takke Enhedslisten for at rejse den her meget vanskelige problemstilling. Køn er jo et så fast defineret parameter for den måde, vi opfatter hinanden og os selv på, at det, at nogen kan være i tvivl om det køn, de har, eller deres omgivelser kan være i tvivl om det køn, de har, er en meget, meget svær situation at stå i, netop fordi kønnet i vores del af verden er en så præcis defineret størrelse eller i hvert fald en meget præcis social konstruktion.

Jeg har selv haft kendskab til nogle, som hører til den her kategori, hvor det har været overordentlig svært for mig også at forstå de problemstillinger, de står i. Der var f.eks. tale om en

kvinde, der opfattede sig som en mand, og som godt kunne lide mænd og derfor definerede sig som homoseksuel, altså definerede sig som bøsse. Det er en meget svær konstruktion for andre at forholde sig til, for i princippet kan man sige, at hvis man gik efter et meget, meget biologisk parameter, var det jo bare en kvinde, der var til mænd. Men konstruktionen var lidt anderledes i vedkommendes egen opfattelse af sit køn. Så det er en meget, meget svær problemstilling at gå ind i, og de gange, jeg selv har prøvet at gå ind i det, har det været overordentlig svært at finde ud af, hvad man gør.

Så har Enhedslisten nogle forslag til, hvor noget af det kan lempes, og noget af det kan vi også være med på. Der er nogle konstruktioner i forhold til navne, som jo ikke er forfærdelig problematiske, for der er nogle lande, hvilket fru Lone Dybkjær også var inde på, hvor det at hedde Kim eller Jack eller andet ikke forbindes med det samme køn, som vi gør. Derfor kan det godt være, at det er den mindst problematiske del af forslaget.

Så er der det om, hvorvidt man skulle kunne få en kønsskifteoperation, hvis man selv ønsker det. Her synes jeg, at tingene bliver lidt mere vanskelige, for en del af de problemstillinger, som de transseksuelle eller de transkønnede står i, handler om meget andet end det biologiske køn, altså det, man kan opnå ved at lave en kønsskifteoperation. Det, som jeg i hvert fald har kunnet høre mig frem til, når jeg har talt med de sexologer, der arbejder med den her problemstilling, er, at de siger, at selv om en del af de transkønnede/transseksuelle får en kønsskifteoperation, ender de med at være lige så uheldige eller lige så splittede, som de var før operationen, og nogle gange kan det gå hen og blive endnu værre og føre til selvmord og andet. Så det er ikke så ligetil, hvornår og hvordan man skal definere, om nogen skal have en kønsskifteoperation eller ej.

Men jeg vil takke Enhedslisten, som jeg startede med, for at have rejst denne meget relevante diskussion for de personer i det danske samfund, som den vedrører, og kunne vi gøre tilværelsen lidt lettere for dem, vil vi fra SF's side meget gerne medvirke til det og tage det op under udvalgsbehandlingen, og så må vi jo se, hvordan vi kommer videre med det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

På mange måder angriber det her forslag jo nogle kerneelementer i vores opfattelse både af mennesker og samfund, for hvis man tager statsministerens udgangspunkt, nemlig at vi alle er eksperter i vores eget liv, så forudsætter det jo også en vilje til at acceptere og leve med, at mennesker træffer valg, som man ikke kan forstå, hvad enten det skyldes den påklædning, de vælger at iføre sig, eller det hænger sammen med den måde, de vælger at hilse på, eller det handler om, hvordan de vælger at opfatte deres egen kønsmæssige identitet. Hvis man mener det, statsministeren siger, grundigt og for alvor, så har det store konsekvenser.

Kl. 13.50

Det er måske de konsekvenser, som jeg synes at de politiske partier her i Folketinget, som må formodes at dele statsministerens opfattelse, har meget svært ved at tage, og det opfatter jeg sådan set også reaktionen på det her forslag i dag som udtryk for.

Jeg vil godt sige, at jeg anerkender, at det kan være vanskelige spørgsmål at tage stilling til, første gang det sådan for alvor kommer op i Folketinget, og derfor havde jeg heller ingen forventninger om, at det var sådan, at det her forslag så bare blev vedtaget. Og jeg synes derfor også, at det er meget positivt, at der er en vilje til at undersøge nogle af elementerne i forslaget.

Men der er for os ingen tvivl om, at det afgørende spørgsmål her er, om man mener det alvorligt, når man siger, at mennesker er eksperter i deres eget liv og dermed også træffer afgørende beslutninger og bærer ansvaret for disse beslutninger. Det kan nok så meget formynderi efter vores opfattelse ikke ændre ved.

Så er der selvfølgelig selve sagen, hvor det jo er fuldstændig rigtigt, som SF's ordfører, hr. Kamal Qureshi, sagde, at det jo i virkeligheden er udtryk for en forkert indgang til diskussionen, når ordet transseksuel får en til at tro, at det har noget som helst med folks seksuelle orientering at gøre, for det har det ikke. Det har noget med folks opfattelse af, hvilket køn de tilhører, at gøre, og det skyldes vel mest vores manglende evne til at oversætte engelske udtryk til sådan rigtig forståelige danske udtryk, at det er blevet transseksuel, der er blevet det kendte og anerkendte ord i Danmark. Vi har så taget det andet med for ligesom at illustrere, at det er en af pointerne, at det altså handler om køn, og køn er andet og mere end sex.

Jeg skal da bare tilføje, at Enhedslisten i grunden også synes, det er problematisk at tilrettelægge lovgivningen omkring, hvordan man definerer sit eget køn, med udgangspunkt i, at flertallet synes, det er biologisk bestemt, mens et mindretal mener, det er kulturelt og socialt bestemt; et tredje standpunkt, at det nok er en kombination af det hele, kunne jo også eksistere hos nogle.

Hvis vi ser på, hvordan Danmark står i forhold til at sikre transseksuelles rettigheder og muligheder for f.eks. at gennemgå kønsskifteoperationer, må man jo konstatere, at Danmark i hvert fald ikke på det område er et foregangsland. Det ville det blive, ingen tvivl om det, hvis man vedtog vores forslag, så derfor kan mindre måske også gøre det, hvis det sådan bare handler om at komme på niveau med de andre lande.

Et af de meget store problemer, hvis man skal gennemgå en kønsskifteoperation, er ikke så meget det der med, at man skal igennem 2 års behandling, test og vurderinger på Rigshospitalets sexologiske klinik – altså at der går et grundigt forarbejde forud, for jeg er ikke uenig med dem, der siger, at det er vigtigt at sikre, at folk foretager sig deres handlinger på et så afklaret og oplyst grundlag som overhovedet muligt – men det, at mange jo faktisk oplever, at de hænger fast i de her behandlinger i årevis og ikke kommer nogen vegne og må konstatere, at eksperterne måske mere arbejder på at overtale dem til, at de ikke er transseksuelle, eller i hvert fald ender med at nægte at give tilladelsen til den her operation.

Og så har det jo den meget alvorlige konsekvens – og der kan da godt anføres betragtninger om, at det er godt med et kønsbestemt cpr-register, det er jo måske endda forudsætningen for at lave en kønsbestemt lønstatistik, som vi jo er nogle, der går meget ind for – at man ikke kan få et cpr-nummer, som giver udtryk for, at man har det køn, man selv synes, man har. Det betyder altså, hvis man er så heldig at få godkendt et kvindenavn og i øvrigt går klædt som en kvinde, at man så, hver gang man skal opgive sit cpr-nummer, skal løbe rundt og fortælle folk, at man i virkeligheden er en mand – eller hvad man nu er. Det oplever folk altså som ubehageligt og ekskluderende, og da transkønnede og transseksuelle jo ikke er de mennesker i det danske samfund, som mødes med færrest fordomme, oplever de det som en meget ubehagelig ting. Så det synes jeg faktisk det kunne være meget fornuftigt at gå ind.

Vi kan jo også konstatere, at antallet af mennesker, som ønsker at skifte køn, er relativt stort sammenlignet med antallet af dem, der får mulighed for at få gennemført den her operation. Men jeg har da også talt med mennesker, som siger, at det i virkeligheden er lige før, at operationen sådan set kun er noget, de arbejder for, fordi de så er sikre på at kunne få det rigtige navn og det rigtige cpr-nummer. Og der skulle man måske overveje, om der er nogen grund til at tvinge folk til at være meget optagede af at få en operation, hvis man kunne klare det med mindre indgribende foranstaltninger.

Efter Enhedslistens opfattelse er det sådan, at så længe vi ikke har en dækkende lovgivning for transseksuelle, skal man lave en lovgivning, som dækker området, fordi det jo er rigtigt, som ministeren sagde i sin indledende bemærkning, at det her rammer ind på mange forskellige ministerområder, og det er jo også en yderligere komplikation, kan man sige.

Kl. 13.55

Derfor synes vi, lovgivning ville være fornuftigt, så de transseksuelle ikke befinder sig i et tomrum – ikke et lovgivningsmæssigt tomrum, for der er lovgivning og regler på alle områderne, men det, de selv oplever som et tomrum, fordi der er tale om, at man ikke har en lovgivning, der tager specifikt udgangspunkt i de behov, som de har.

Et af de fire områder, som vi har fokuseret på i det her lovforslag – og hvor jeg sådan har fornemmelsen af, at det er lidt på skift, at der er en smule velvilje fra nogle politiske partiers side, måske i virkeligheden mest fra Socialdemokraternes og SF's side, selv om jeg også opfattede Det Radikale Venstre som positive i forhold til at se på mulighederne – er jo, at vi mener, at det med navn er meget vigtigt og meget afgørende. Og jeg synes, det er lidt underligt, at et af argumenterne imod det er, at det er vigtigt at sikre sig, at børn ikke får navne, som kan give dem gene senere i deres liv.

Når jeg ser på nogle af de navne, der er godkendt nu, kunne jeg godt filosofere over, hvordan man kan være sikker på, at de ikke giver gene senere i menneskers liv. Men jeg går jo ind for, at der skal være stor frihed, så det skal jeg ikke kræve indgreb mod. Men én ting er i hvert fald sikkert: Hvis man går rundt og føler sig som en kvinde og tvinges til at have et mandnavn, er det til stor gene, og det samme gør sig jo gældende vedrørende cpr-numrene.

Jeg anerkender, at de begrænsninger, der er i forhold til adoption, ikke eksplicit tager udgangspunkt i, om man er transseksuel eller ej, men jeg tror nu nok alligevel, at en diskussion af dette område og af, hvordan man sikrer fuldstændig ligestilling, godt kunne have en effekt på, hvordan vores adoptionslovgivning både var skruet sammen blev administreret i praksis.

I den sammenhæng er det jo fuldstændig rigtigt, som fru Lone Dybkjær siger, at der selvfølgelig også er diskussionen af, om det at være transseksuel er en lidelse eller det ikke er en lidelse. Jeg vil bare til det sige, at en af grundene til, at nogle transseksuelle faktisk fastholder, at det er en lidelse, er, at det ligesom er præmissen, betingelsen for at få en operation, at man lider af noget. Derfor tror jeg faktisk, at vi på grund af den måde, vi ser det på, også er med til at sygeliggøre og udskille mennesker.

Vi vil arbejde videre med det her, og vi håber i hvert fald på, at der kan være enighed i Sundhedsudvalget i det videre arbejde og gerne også med inddragelse af andre udvalg, som jo har ekspertisen på andre områder, om at arbejde med at belyse det her område, sådan at det, at der måske ikke er tilslutning til en egentlig reform af området, ikke blokerer for, at vi kan gennemføre de fremskridt, som der så hen ad vejen kan vise sig vilje til at gennemføre.

Et eller andet sted kan man jo tage det helt roligt. Umiddelbart før det her punkt var på dagsordenen, diskuterede vi et andet punkt, som også har været diskuteret i mange, mange år, og hvor den første reaktion fra et flertal i Folketinget jo var mindst lige så negativ som den reaktion, der er kommet i dag. Så jeg ser sådan set fortrøstningsfuldt frem til, hvordan vi også kan få den her sag bragt på plads i løbet af nogle år.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak. Der er lige et enkelt spørgsmål.

Inden den pågældende får ordet, vil jeg gøre opmærksom på, at det altså er et beslutningsforslag, der behandles i øjeblikket. Det bliver omalt som et lovforslag. Det er sådan lige af hensyn til protokollerne, så det er på plads. Og det er hr. Clausen selv, der har fremsat det som et beslutningsforslag.

Så er det fru Birthe Skaarup.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Vi har siddet lidt og diskuteret hernede, og det er sådan mere et opklarende spørgsmål, jeg har.

Vi har også diskuteret, hvor mange pige- og drengenavne der i grunden er lig hinanden, og vi er faktisk kommet frem til rigtig mange, så hvis der virkelig er nogen, der gerne vil have et navn, der symboliserer begge køn, er der jo rige muligheder.

Men det, vi sådan har diskuteret lidt, er så også, at hvis Enhedslisten får et muslimsk medlem ind i Folketinget, hvordan vil en muslim så se på sådan et lovforslag? Har Enhedslisten taget det lidt med ind i deres betragtninger?

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg har ikke foretaget nogen vurderinger af, om muslimer, buddhister eller kristne ville være for eller imod det her forslag, men det er helt sikkert, at alle medlemmer, der bliver valgt ind i Folketinget for Enhedslisten, vil stemme for et sådant forslag. Det behøver man ikke at være bekymret over.

Hermed sluttede forhandlingen, og beslutningsforslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 141:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod håndkøbssalg af store pakker smertestilende medicin med det formål at forebygge selvmord, selvmordsforsøg og forgiftninger.

Af Elsebeth Gerner Nielsen (RV) m.fl.
(Fremsat 30/3 2007).

Forslaget sattes til forhandling.